

ECTS макет на учебен план

Факултет

Философско-исторически факултет

Професионално направление

3.1. Социология, антропология и науки за културата

Специалност

Наука, технологии и свръхмодерен капитализъм

Форма на обучение

Редовно

Утвърден с протокол на АС

№ 24 от 29.01.2018, проф. д-р Запрян Козлуджов

Утвърден с протокол на ФС

№ 117 от 29.01.2018, доц. д-р Красимира Кръстанова

Програмата „Наука, технологии и свръхмодерен капитализъм“ предлага обучение в образователна и научна степен „доктор“ в област на висше образование 3 „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.1. „Социология и науки за културата“.

1. Мисия на програмата

Живеем в епохата на т.нар. свръхмодерен капитализъм – общество, което е белязало теоретичните и емпирични усилия на толкова различни мислители като Фуко и Бурдийо, Делюз и Латур. Това на свой ред задължава социолога на XXI век да постави проблема за историческите граници на модерния капитализъм – капитализма, който Вебер е определял като „съдбоносна сила“. Какви са границите между модерния и свръхмодерния капитализъм? – две съвсем различни общества ли са те или границата е в рамките на самия модерен капитализъм (тогава очевидно ще разширим разбирането си за модерност)? И още: може ли в границите на самия свръхмодерен капитализъм да бъдат разрешени проблемите, които той поставя пред нас без каквито и да било уговорки: преди всичко екологически колапс и усилващи човека биотехнологии, които могат да превърнат класите в раси. Тези проблеми не са само проблеми на теорията и на емпиричните данни за икономическите, технологически и научни практики на свръхмодерния капитализъм, а изискват от социолога на XXI век прагматична гъвкавост – продуктивно въвличане на социологията в тези практики.

Макар да се фокусира върху подобна мащабна социологическа проблематизация, програмата не просто използва интердисциплинарно знание, а се стреми преди всичко да интегрира рефлексивното и критическо мислене в практиките на самите дейци на промяната (учени и изобретатели, мениджъри и предприемачи, политици и администратори, терапевти и възпитатели, социални, екологични и хуманитарни активисти, както и преди всичко в гражданското възприятие на всеки един). В това отношение тя разчита на диалог между рационалности и компетентности, на взаимно осветляване и допълване на проблематизиращи нагласи, и то не само в сферите на експертното знание, а и на лаическите (въплътени и „глокални“) практики, преобразуващи обществото „отдолу“.

Докторантурата „Наука, технология и свръхмодерен капитализъм“ се реализира в катедрите „Приложна и институционална социология“ и „Социология и науки за човека“. Тя предоставя на докторантите ни и на нас самите възможността да поставим под „методологически микроскопи“ на „социологическата ни лаборатория“, в които се пресичат етнометодология, анализ на разговори, теория на практическата логика, социоанализа, теория на дееца-мрежа и т. н., практиките на научните откриватели, технологическите инвентори и икономически иноватори както в модерния, така и в свръхмодерния капитализъм. Към тях държим да добавим и практиките на социалните – и социологически (затова държим толкова на прагматическата гъвкавост) – предприемачи и техните иновации, без чието посредничество надали може да се формира нов икономически стопански етос, ограничаващ икономическата рентабилност в името на превъзможване на екологическия колапс.

2. Структура на програмата

Обучението в програмата се осъществява от катедри „Приложна и институционална социология“ (ПИС) и „Социология и науки за човека“ (СНЧ) и е фокусирано върху актуалните режими на управление на социалния живот в

свърхмодерния капитализъм, както и върху социологията на иновациите и свързаните с тях актуални трансформации на социалната и институционалната среда.

Научноизследователската работа в рамките на катедра „Социология и науки за човека“ е съсредоточена в Докторантската лаборатория за експериментална хуманитаристика и асоциирана с изследователските институти и лаборатории, формиращи Академична ризома „Критика и хуманизъм“. Научноизследователската работа в рамките на катедра „Приложна и институционална социология“ е интегрирана към Изследователския център „Наука, технологии, иновации“. Двата изследователски центъра са в тясно сътрудничество помежду си, което позволява докторантите да се включват с оглед на своите специфични интереси в техните изследователски програми.

3. Анотация на програмата

В съзвучие с [мисията, целите](#) и [Стратегията за развитие на ПУ за периода 2011-2020 г.](#) и [визията, мисията, стратегията](#) и на Философско-историческия факултет, докторската програма „Наука, технологии и свърхмодерен капитализъм“ стъпва на дългогодишните традиции в обучението по социология в университета. Тя израства на основа на общите изследователски търсения на преподавателите от двете катедри (Социология и науки за човека и Приложна и институционална социология) и се стреми изпреварващо да подготвя експерти, изследователи и преподаватели, както и да предлага национална експертиза върху най-новите проблеми на съвременното информационно общество. През последните години те интензивно разработват теоретически и методологически подходи за разбирането на свърхмодерния капитализъм и реализират емпирични изследвания, навлизайки в дълбочина на т.нар. „технологична демокрация“. Всичко това обаче изисква преди всичко проблемът за свърхмодерния капитализъм да бъде поставен.

Социологът, който не иска да догонва проблемите на обществото, а да ги поставя изпреварващо, е длъжен преди всичко останало да се замисли, може би да се зачуди: „какво е това общество?“ – оттук – „какви са неочакваните факти, с които то ме предизвиква?“. Тъй като обществото, в което живеем може би от 70-те години на миналия век насам (отначало без да си даваме сметка за това) и ще живеем може би още доста десетилетия, съвсем не е „модерният капитализъм“ на Вебер, този на XIX и дългото начало на XX век – тази, както казва той, „най-съдбоносна сила на нашия модерен живот“. Живеем в т. нар. от Пол Вирилио „свърхмодерен капитализъм“¹ – общество, което е белязало теоретичните и емпирични усилия на толкова различни мислители като Фуко и Бурдийо, Делюз и Латур. Това на свой ред задължава социолога на XXI век да постави проблема за историческите граници на модерния капитализъм и отново да се замисли за съдбоносните сили, но вече на този живот, който живеем ние. Какви са границите между модерния и свърхмодерния капитализъм? – две съвсем различни общества ли са те или границата е в рамките на самия модерен капитализъм (тогава очевидно ще разширим разбирането си за модерност)? И още: може ли в границите на самия свърхмодерен капитализъм да бъдат разрешени проблемите, които той поставя пред нас без уговорки: преди всичко

¹ Следвайки отново Вебер, когато казваме „капитализъм“, „модерен капитализъм“, „свърхмодерен човек“ и т. н., ние навсякъде ще удържаме т. нар. „методология на идеалните типове“. Държим докторантите по „Наука, технология и свърхмодерен капитализъм“ винаги да си дават сметка за отклоненията на историческата емпирия, предлагана от научните, технологически и икономически практики, от идеалните типове. В допълнение към това част от работата в програмата ще бъде социологическата деконструкция на използваните като универсализирани понятия „капитализъм“, „модерен капитализъм“, „свърхмодерен капитализъм“ и т.н., релевантизирайки тяхната употреба към съответните всекидневни практики.

екологически колапс и усилващи човека биотехнологии, които могат да превърнат класите в раси (който, ако се замислим в дълбочината си, е екологически – ойкосен – проблем)? Тези проблеми не са само проблеми на теорията и на емпиричните данни за икономическите, технологически и научни практики на свръхмодерния капитализъм, а изискват от социолога на XXI век прагматична гъвкавост – продуктивно въвлечане на социологията в тези практики.

Основанията ни да предложим „Наука, технология и свръхмодерен капитализъм“ като самостоятелна докторска програма са свързани именно с тази дисциплина-на специфика: макар да се фокусира върху една мащабна социологическа проблематизация, тя не само използва интердисциплинарно знание, а се стреми преди всичко да интегрира рефлексивното и критическо мислене в практиките на самите дейци на промяната (учени и изобретатели, мениджъри и предприемачи, политици и администратори, терапевти и възпитатели, социални, екологични и хуманитарни активисти, както и преди всичко в гражданското възприятие на всеки един). В това отношение програмата разчита на диалог между рационалности и компетентности, на взаимно осветляване и допълване на проблематизиращи нагласи, и то не само в сферите на експертното знание, а и на лаическите (въплътени и „глокални“) практики, преобразуващи обществото „отдолу“. Тази стратегия би могла в същото време да ревитализира социологията с нейните двойни възможности, за които впрочем са си давали сметка още класиците ѝ от началото на XX век – от една страна като самостоятелна наука, а от друга страна като „социологическо мислене“, често имплицитно и дифузно, но винаги надхвърлящо дисциплинарните самоограничения.

1. Свръхмодерният капитализъм като проблем

И така: да се мисли модерния капитализъм, а оттук и свръхмодерния през исторически граници, значи да се мисли историческата му съдба (проблем, който – въпреки социологическата му метафора за „желязната клетка на бъдещето“ и екологичната му метонимия за изчерпването на „последния центнер въглища“ – пред Вебер не е стоял). Тази съдба, която едновременно вдъхва надежди и разбужда тревоги, ни връхлита в своята амбивалентност, както казахме, с екологическия колапс, който не е само в изчерпване на енергията, нито в замърсяването на земята, водата и въздуха, но и в овцата Доли, и в бебето Ева и – по-общо – в евгеничните лаборатории на свръхмодерния капитализъм, в стволите клетки и шансовете за такова усилване на човека, което да даде шансове за практическо безсмъртие, а оттук за превръщането на класите в раси? Макар проблемът далече да не е само за технологиите, тази, изживявана амбивалентно от свръхмодерния човек съдба, има за своя „социологическа емблема“ некалкалируемата рисковост на свръхмодерните технологии. Рисковост, която въпреки самоуспокоенията ни бушува в самите условия на този капитализъм под формата на верижни реакции, предизвикани от тези технологии. Следователно бушува под краката ни, под нашия ойкос, или – както казва Джеймс Лавлок – в „живата земя“. Затова социологическият проблем тук трябва да бъде поставен пред докторанта от „Наука, технология и свръхмодерен капитализъм“ без заобикалки: може ли нашето общество да разбере и да обуздае тези неизчислими рискове в собствените си исторически граници? Може ли чрез прогресиращи научни открития, технологически инвенции и икономически иновации тези рискове да бъдат обуздани? Решението очевидно не е в „търговията с емисии“ и надали е в „екологичните технологии“ сами по себе си, а по-скоро социологическо. То е в това социолозите (били те и все още докторанти) да обмислят – с прагматична гъвкавост, винаги отново и отново – шансовете за един нов стопански етос, ограничаващ икономическата рентабилност в името на превъзможване на екологическия колапс в рамките на самия свръхмодерен капитализъм? Решение, което ни връща към Вебер (макар и в едно невеберово време), към неговата социология на религията. То пред-

полага и да не пропускаме онова, което е било очевидно за Вебер, но днес вече може би не е: капитализмът не е само икономическа структура, но и култура – и в този смисъл хоризонт на всекидневните практики.

2. Проблемът за амбивалентността на свръхмодерния човек (а оттук и на свръхмодерния капитализъм)

Според Вебер за модерния човек е някак си очевидно, че светът е разомагьосан и – възползвайки се от експанзията на формалната рационалност – той, стига само да поиска, би могъл да предвиди, изчисли всичко в своя живот и дори да властва над него (това несъмнено е само идеализация)². Всичко това е било несъмнено така в началото на миналия век: тази идеализация – макар и малко огрубено – се е потвърждавала в практиките. В свръхмодерния капитализъм на некалкулируемата рисковост, в условията на капитализма, в който живеем, – както си личи от това, което казахме преди малко – тази идеализация вече не е практически истинна: оказва се, че въпреки нея, има неподатлива материя и тя при това – ср. екологическия колапс – може да ни въздейства с обратна сила; можем да го кажем и съвсем веберовски: магическите сили се „надигат от своите гробове“. Завръщане на магическите сили, което свидетелства, че „земята е жива“ – че тя може да ни предупреждава, обвинява, да отмъщава и да изисква от нас изкупление – и то не само метафорично (и това няма как да не разбуди нашата тревожност).

Модерният капитализъм по същността си е промишлен, и тъкмо това му предлага исторически шанс за съдбоносната му среща с т. нар. от Хусерл „Галилеева наука“ в модерната технология по време на промишлената революция от 18-ти и 19-ти век. Макар и съопределен – според Веберовата социология на религията – от религиозното обръщане вътре в християнството (нова религиозна етика и нов стопански етос, условие за възможност на протестантската аскеза), той има структурен афинитет с Галилеевото „математизиране на природата“³. Самата съдбоносна среща между модерния капитализъм и Галилеевата наука, на свой ред я революционизира, но – както Вебер би казал – отвън: модерният капитализъм впряга Галилеевата наука в промишленото производство; а тя предлага на модерния предприемач неимоверни шансове за иновации чрез технологически изобретения. Оттук нататък математизируемостта на природата ще бъде не само това, което е била, когато Галилей я е открил: тя ще бъде функция на идеализацията на модерния капиталист, може би преди всичко на предприемача⁴, за технологизируемост на природата – в това число на безформените според древния човек магически сили като земята, океанът и въздухът. Възможностите на Галилеевата наука и нейните открития ще бъдат значи не толкова нейни собствени, а възможности чрез технологическите изобретения на модерния капитализъм, мотивирани от възможността за непрестанни иновации и постоянно възобновяващата се печалба – рентабилност (но наследниците на Галилей – дори свръхмодерните – далече не винаги ще си дават сметка за това).

Така условието за практическата истинност на идеализациите за математизируемостта на природата, а оттук и за нейната технологизируемост, са модерните лабораторни практики с тяхната технологизируемост; именно природата, такава, каквато е в модерната лаборатория, където материята е идеализирана, е безусловно математизируемата природа. Разказите на Латур за експанзията на модерната ла-

² Ето какво казва Вебер дословно: "[...] хората знаят или вярват, че стига само да пожелаят, по всяко време биха могли да разберат всичко, т.е. че тук принципно не се намесват тайнствени и непредвидими сили, и че по принцип всички неща могат да бъдат управлявани чрез пресмятане" (Вебер 1993: 116). Това което Вебер не подчертава (или за което може би не си дава сметка), че казаното е само една идеализация.

³ Оттук и недоопределените отношения между капитализъм и рационалност, които си струва да бъдат обсъждани отново и отново, при това не само в чисто исторически план.

⁴ Следователно и на всеки модерен човек, доколкото той е предприемач на самия себе си.

боратория и на Александър Койре за това как заводите вече функционирали като лаборатории, а лабораториите като заводи са разкази за овъзможностяването на възможностите на Галилеевата наука чрез модерната технология, технологията на модерния капитализъм (заслужава си да се замислим доколко тя остава Галилеева). Практическата истинност на тези идеализации – в противоположност на идеализацията за това, че стига само да поискаме, ние можем да изчислим и предвидим всичко в нашия живот и т. н. – се потвърждава и с свръхмодерните лаборатории, в които сякаш магическите сили не успяват да се завърнат (а оттук на нас отново ни се вдъхват надежди за непрестанен технологически напредък – също както и на модерния човек). От тази противоположна съдба на практическите идеализации на модерния капитализъм идва и тази амбивалентност на живота ни – на нас, свръхмодерните.

Именно чрез тази амбивалентност на модерния човек пред връхлитащия ни еколапс (амбивалентност, възпроизвеждана непрестанно от самото ни общество) можем вече да обобщим замисъла си за докторантурата „Наука, технология и свръхмодерен капитализъм“: изпреварващо създаване на социологически образователен и изследователски потенциал, които да помогне на българското общество – на неговите институции, предприемачи и граждански общности – да отговорят по-ефикасно на предизвикателствата на свръхмодерния капитализъм, поставяна пред нас все по-ускорено.

Професионална квалификация

Социолог

Равнище на квалификация

ОНС 'доктор'

Специфични изисквания за достъп (прием)

Приемът се основава върху резултатите от писмен и устен изпит по специалността и чужд език.

Ред за признаване на предходно обучение

Стандартен административен ред.

Квалификационни изисквания и правила за квалификация

За придобиване на квалификацията са необходими 180 кредита, от тях 22 кредита от задължителни дисциплини, 16 кредита от избираеми дисциплини, 7 кредита от докторантски минимум, 95 кредита от научно-изследователска дейност, 20 кредита от преподавателска дейност, 20 кредита от научно-организационна и административна дейност.

Профил на програмата

Обучението в програмата се състои от 3 модула, които носят на докторантите общо 38 кредита.

Първият модул, носещ 6 кредита, включва курсове по чужд език и академично писане, общи за всички докторанти от факултета.

Вторият модул включва 4 задължителни дисциплини, които носят общо 16 кредита. Задължителните дисциплини имат за цел да запознаят докторантите с

Третият модул включва 4 избираеми дисциплини, които докторантите избират от 10 и носи по 16 кредита. Програмата от избираеми дисциплини е съставена така, че да позволи гъвкава специализация на докторантите, която да им позволява да

формират свободно собствен изследователски профил и същевременно да изгражда у тях необходимите изследователски и научни компетенции.

За да бъде отчетена работата на докторантите, която не е обхваната в курсовете на докторантското училище, в програмата са предвидени също 7 кредита за успешното полагане на докторантски минимум по специалността, 10 кредита годишно за работа по дисертацията за първите 2 години, 15 кредита при отчисляване с право на защита през третата година или общо 42 кредита.

С цел да бъде стимулирана изследователската активност на докторантите са предвидени също 10 кредита за всяка година на участие в Докторантската лаборатория по експериментална хуманитаристика или Изследователския център „Наука, технологии, иновации“ и 5 кредита за успешна защита на проект към лабораторията или центъра. Докторантите ще получават също 10 кредита за всяко участие в проект на Академична ризома „Критика и хуманизъм“ или Изследователския център „Наука, технологии, иновации“, или в друг изследователски проект, но не повече от 30 кредита.

Изследователската активност на докторантите, които не успеят да защитят проект в лабораторията или не успеят да демонстрират изследователска компетентност на ниво, необходимо за включването в нейната работа, ще бъде стимулирана чрез признаването на 4-8 кредита за доклад, в зависимост от авторитета на форума и 5-10 кредита за статия, в зависимост от авторитета на научното издание. Такива кредити ще могат да получава също и докторантите, интегрирани в лабораторията.

За успешното завършване на програмата докторантите трябва да наберат от полагането на докторантски минимум, работа по дисертацията, участие в докторантската лаборатория, в изследователски проекти, в научни форуми и публикации, общо поне 95 кредита.

Тъй като програмата се стреми да даде възможност на докторантите да натрупат също и преподавателски и експертен опит, ангажирането им с преподавателска и експертна дейност ще носи по 10 кредита за водене на семинарни занятия на семестър за една дисциплина и по 2 кредита за експертно участие. Приносът им за научния живот на обучаващата катедра ще бъде отразяван с признаването на 5 кредита за всяко участие в институционална инициатива, например организация на научен форум или публично събитие.

Общо за успешното завършване на програмата ще са необходими 180 кредита.

Основни резултати от обучението

Интердисциплинарният профил на докторската програма има за цел да подготви докторантите да изследват критично и разбиращо явленията и процесите на свръхмодерния капитализъм. От една страна, тя ще им даде възможност да анализират феномени по границите между модерния и свръхмодерния капитализъм, да локализируют по-адекватно принадлежащите на едното и на другото общество социални практики. От друга, тя ще им позволи критически да проблематизират практиките на научните откриватели, технологическите инвентори и икономически иноватори както в модерния, така и в свръхмодерния капитализъм. Програмата ще изгради у докторантите знания за емпирично протичащи промени в ключови области на свръхмодерните общества – законодателство и институционални реформи; нови идентичности и форми на солидарност; нови социални неравенства; ключови рискови и социални напрежения и т.н. Наред с това докторантите ще могат да овладеят някои базисни умения в използването на нови статистически и математически инструменти за описание на свръхмодерните общества: big data, internet със статистика на социални мрежи и самоописание, специализирана статистика по иновации и социални процеси, gender изследвания, умения за извършване на дългосрочни изследвания

по ключови проблеми на свръхмодерния капитализъм, както и на ад хок пилотни изследвания. Едновременно с това ще придобият и конкретни умения за представяне и презентирание на резултатите от собствени изследвания пред специализирана аудитория, както и умения за идентифициране и анализ на настъпващи или очаквани кризисни явления

Професионален профил на завършилите с примери

Целта на докторската програма е да подготви специалисти с висока квалификация, чието реализиране на пазара на труда зависи от потребностите от експерти, занимаващи се с проблемите на свръхмодерния капитализъм в областта на биополитиката, общественото здраве, екополитиката, иновациите, производствените отношения, социално-политическите, икономически и етически проблеми на технологиите с елементи на изкуствен интелект, изследванията на трансформациите на инфраструктурните системи (енергетика, транспорт, комуникации), социалните мрежи и новите форми на идентичност в обществото на свръх-контрола, дигиталният друг и т.н.

Така например в контекста на изследователското поле, свързано с биополитиката, биотехнологиите и т.нар. биокапитализъм, докторантите ще имат възможност да проблематизират и ще придобият специфична компетентност за: 1) новите биоидентичности (предвид новоизобретените преднатална и постмортална фаза на човешкия живот, сурогатното майчинство, еднополовите бракове, трансплантираните тела и др.); 2) различаването между терапевтична и биотехнологична форма на действие в сферата на биомедицината; 3) проблема за представяемостта на Другия предвид донорството, ембрионите, дементно болните и т.н; 4) режимите на сигурност / несигурност в сферата на общественото здраве (свързани например с масовите ваксинации); 5) новото качество на биоданните; 6) новите биоикономики.

Завършилите докторанти, освен в изследователски организации, ще могат да работят като експерти и консултанти в органите на местната власт, държавни агенции (при проектиране на градската среда, изграждане на системи за социална защита и социално подпомагане, медицински и здравни), НПО, както и в иновативни фирми и корпорации.

Възможности за продължаване на обучението

Докторантите могат да продължат обучението с в постдокторантските програми на изследователските институти, формиращи Академична ризома „Критика и хуманизъм“, както и в други български и европейски постдокторантски програми в областта на социалните науки.

Диаграма на структурата на курсовете с кредити

Легенда

Аудиторни часове в семестъра/триместъра: **АО** – общ брой, от тях **Л** – за лекции; **С** – за семинарни (упражнения); **Лб** – за практикуми (лабораторни упражнения) и други часове (**Кл** – за колоквиуми, **Х** – за хоспетиране и пр.).

Извънаудиторни часове в семестъра/триместъра: **ИО** – общ брой, **Сп** – за самостоятелна работа/подготовка, и др..

К – ECTS кредити; **Фи** – форма на изпитване (със стойности **И** – изпит, **Т** – текуща оценка, **З** – заверка, **П** – продължава следващ семестър/триместър)

Код по ECTS – вж. поле 2. в ECTS макета на учебен курс.

№	Код по ECTS	Учебен курс/дисциплина	Аудиторни					Извънаудит.			К	Фи	
			АО	Л	С	ЛБ	Кл	Д	ИО	Сп			...
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
I. Образователна дейност													
Докторантско училище													
Задължителни курсове													
1		Академично писане	30	0	30				90		120	3	И
2		Чужд език	30	0	30				90		120	3	И
Общо за I-ва година			60		60				180		240	6	
Общо за целия курс на обучение:			60		60				180		240	6	
Форма на дипломиране:													
Държавен изпит по специалността или защита на дипломна работа													
Общ брой кредити:			6										
Задължителни курсове за докторската програма													
1		Историческа социология на модерния и свръхмодерния капитализъм	30	30	0				90		120	4	И
2		Ендогенни логика на откривателските и иновационните практики	30	30	0				90		120	4	И
3		Общества на риска	30	30	0				90		120	4	И
4		Социология на "Информационно общество 2.0"	30	30	0				90		120	4	И
		Докторантски минимум по специалността								210		7	И
Докторантите избират 4 от 10 избираеми учебни дисциплини													
Избираеми курсове													
1		Науки за живота и биокапитализъм	30	30	0				90		120	4	И
2		Биополитика в модерния и свръхмодерния капитализъм	30	30	0				90		120	4	И
3		Свръхмодерният капитализъм: икономика и екология	30	30	0				90		120	4	И
4		Демография за социолози (поток с Д1)	30	30	0				90		120	4	И
5		Социология на неравенствата и социалните стратификации (поток с Д1)	30	30	0				90		120	4	И
6		Социология на късномодерните наука и технологии	30	30	0				90		120	4	И
7		Обектно-ориентирана философия и теорията на дейците мрежи	30	30	0				90		120	4	И
8		Бруно Латур и Алгирдас Греймас (семиотичните корени на STS)	30	30	0				90		120	4	И
9		Курс от катедра „ПИС“	30	30	0				90		120	4	И
10		Курс от програмата на докто-	30	30	0				90		120	4	И

	рантското училище																		
	Общо, включително задължителните курсове за докторската програма	300	240	60						900	210	1410	45						
II. Научно-изследователска дейност																			
1	Работа по дисертацията													10 кредита за всяка година за първите 2 години, 15 кредита за отчисляване с право на защита през третата година, общо 35 кредита					
2	Лаборатория по експериментална хуманитаристика, Изследователски център „Наука, технологии, иновации“.													10 кредита за всяка година, 35 кредита общо					
3	Участие в проекти на ризома „Критика и хуманизъм“, Изследователски център „Наука, технологии и иновации“, или други изследователски проекти													10 кредита за един проект, до 30 кредита общо					
4	Участие в научни форуми													4-8 кредита за доклад, в зависимост от авторитета на форума					
5	Научни публикации													5-10 кредита за статия, в зависимост от авторитета на научното издание					
Общо														95 кредита					
III. Преподавателска и експертна дейност																			
1	Водене на семинарни занятия													10 кредита за дисциплина					
2	Рецензии на бакалавърски и магистърски тези													2 кредита за рецензия					
Общо														20 кредита					
IV. Научно-организационна и административна дейност																			
1	Участие в административната дейност на катедрите, организиране на летни школи, семинари, конференции, участие в кандидат-студентската кампания и др.													5 кредита за дейност					
Общо														20 кредита					
Общо за обучението по докторската програма														180 кредита					

Правила за изпитите, оценяване и поставяне на оценки

Определяни според учебния план на съответните дисциплини. Докторантският минимум по специалността включва писмен и устен изпит по конспект, изготвен съобразно темата на докторската дисертация.

Изисквания за завършване

Разработване и защита на докторска дисертация.

Форми на обучение

Редовно, свободно

Директор на програма или еквивалентен отговорник (напр. декан)

Проф. дсн Кольо Коев